

Sygn. akt III AUa 926/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie III Wydział Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Iwona Łuka-Kliszcz (spr.)
Sędziowie:	SSA Feliksa Wilk SSA Jadwiga Radzikowska
Protokolant:	sekr. sądowy Barbara Dudzik

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2012 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **S. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.**

o wysokość emerytury

na skutek apelacji wnioskodawczynie S. K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie Wydziału VIII Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 12 kwietnia 2012 r. sygn. akt VIII U 2144/11

o d d a l a a p e l a c j ę .

Sygn. akt III AUa 926/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2012 r. Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział VIII Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie **S. K.** od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. z dnia 28 października 2011 r. odmawiającej jej przeliczenia emerytury.

Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawczynie S. K. ma ustalone prawo do emerytury począwszy od dnia 1 października 1990 r. Do ustalenia podstawy wymiaru tej emerytury przyjęto wynagrodzenie z trzech lat kalendarzowych, tj. do 1978 r. do 1980 r. wybrane z 12 lat kalendarzowych poprzedzających rok przed złożeniem wniosku, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 165,38%. W październiku 2011 r. wnioskodawczynie wystąpiła o przeliczenie emerytury, w ten sposób, aby do podstawy wymiaru świadczenia uwzględnić wynagrodzenie za lata 1977, 1978 i 1979, przyjmując jako datę początkową obliczenia 12 lat kalendarzowych przed złożeniem wniosku o emeryturę rok 1999.

W tym stanie faktycznym sprawy Sąd Okręgowy uznając odwołanie za nieuzasadnione powołał się na treść art. 15 oraz art. 111 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.) i wywiódł, że jedynym możliwym wariantem przeliczenia emerytury wnioskodawczynie, wobec jej wniosku z października 2011 r., był wariant z art. 111 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, zgodnie z którym wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia. Zatem niemożliwym było dokonanie przeliczenia emerytury, jak tego domagała się wnioskodawczynie, z uwzględnieniem trzech kolejnych lat 1977-1979. Początek 12-letniego okresu od złożenia wniosku o emeryturę przypada bowiem na 1978 r., a nie 1977 r. Odnosząc się zaś do zastrzeżeń wnioskodawczynie dotyczących nie uwzględnienia do stażu ubezpieczeniowego jej pracy w gospodarstwie rolnym i opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników, Sąd Okręgowy zauważył, że były one już przedmiotem prawomocnych decyzji organu rentowego. Zaś przedmiotem niniejszej sprawy jest wyznaczony przedmiotem zaskarżonej decyzji i treścią wniosku inicjującego jej wydanie. Powyższe żądanie nie było objęte decyzją z dnia 28 października 2011 r. i dlatego też nie było przedmiotem orzekania. Ponadto praca wnioskodawczynie w gospodarstwie rolnym i tak nie mogłaby być doliczona jest do okresów składkowych i nieskładkowych wnioskodawczynie, albowiem wnioskodawczynie tego nie potrzebuje, posiadając ponad trzydziestoletni staż pracy. Zaś opłacone składki zostały w 2003 r. uwzględnione i doliczone do emerytury wnioskodawczynie z wyrównaniem za trzy lata wstecz w 2004 r., stosownie do treści art. 133 ust. 1 pkt.2 cytowanej ustawy.

Apelację od powyższego wyroku Sądu Okręgowego wywiódła wnioskodawczynie S. K. zaskarżając go w całości. Zarzuciła naruszenie prawa materialnego poprzez błędną jego wykładnię oraz nierozpoznanie istoty sprawy i wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i przeliczenie jej emerytury zgodnie z żądaniem zawartym w odwołaniu, względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu apelująca podniosła, że Sąd pierwszej instancji pominął i nie doliczył jej opłaconych składek na ubezpieczenie emerytalne z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego od 1977 r. do 1984 r. Zdaniem apelującej błędnie Sąd pierwszej instancji przyjął też rok 1999 r., jako datę początkową do obliczenia 12-letniego poprzedzającego datę złożenia wniosku o emeryturę. W 1999 r. miała już bowiem ustalone prawo do emerytury.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia i oceny prawne Sądu pierwszej instancji odnośnie wykładni przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.), a w szczególności w zakresie interpretacji przepisu art. 111 ust. 1 pkt 1 tej ustawy.

Słusznie przyjął Sąd pierwszej instancji, że w przypadku wnioskodawczynie S. K. nie jest możliwe dokonanie przeliczenia przysługującej jej emerytury w trybie art. 111 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W tym przepisie przewidziana jest możliwość ponownego obliczenia wysokości emerytury od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia. Tymczasem do ustalenia podstawy wymiaru wcześniejszej emerytury wnioskodawczynie (przyznanej od dnia 1 października 1990 r. na jej wniosek z dnia 5 października 1990 r. – k. 2 a.r.) przyjęto wynagrodzenie za okres 3 kolejnych lat z ostatnich 12 lat kalendarzowych poprzedzających złożenie wniosku o emeryturę, tj. od dnia 1 stycznia 1978 r. do 31 grudnia 1980 r. Nie było natomiast możliwości obliczenia podstawy wymiaru emerytury wnioskodawczynie w oparciu o wynagrodzenie z lat 1977-1979. Okres 12 lat kalendarzowych poprzedzających złożenie o emeryturę przypada bowiem na lata 1978-1989 i nie obejmuje 1977 r. Trafnie więc Sąd pierwszej instancji uznał, iż odmowa przeliczenia emerytury wnioskodawczynie w zaskarżonej decyzji organu rentowego jest prawidłowa.

Podkreślenia wymaga także fakt, iż analiza akt emerytalnych apelującej wskazuje na to, że na skutek złożonego przez nią wniosku o przeliczenie świadczenia z dnia 21 lutego 2009 r., organ rentowy dokonując przeliczenia jej świadczenia zgodnie z treścią art. 111 cytowanej ustawy, z urzędu dokonał wariantowego przeliczenia zgodnie z tym przepisem, jednakże wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia okazywał się niższy od dotychczasowego, a decyzja przeliczająca z dnia 6 kwietnia 2009 r. nie została przez S. K. zaskarżona. Powyższa analiza wskazuje, że podstawa wymiaru świadczenia apelującej została wyliczona zgodnie z obowiązującymi przepisami z uwzględnieniem najkorzystniejszych wynagrodzeń

Natomiast brak zaliczenia do stażu ubezpieczeniowego wnioskodawczyni okresu jej pracy w gospodarstwie rolnym wynika z faktu, że okres taki – jako uzupełniający (art. 10 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) – jest uwzględniany, tylko jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach ogólnych (w art. 5-7), są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, i tylko w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu. Wnioskodawczyni posiada jednakże ponad 30 okresów składkowych i już ma ustalone prawo do emerytury. Zaś składki na ubezpieczenie emerytalne z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego, jakich zaliczenia się domagała, zostały jej już doliczone do emerytury decyzją organu rentowego z dnia 26 kwietnia 2004 r. (k. 90 a.r.) wraz z wyrównaniem za trzy lata wstecz, stosownie do treści art. 133 ust. 1 pkt. 2 cytowanej ustawy. Ponadto, jak tranie zauważył Sąd pierwszej instancji, zarówno kwestia zaliczenia do stażu pracy wnioskodawczyni okresu pracy w gospodarstwie rolnym jak i doliczenia opłaconych składek na ubezpieczenie emerytalne rolników, nie były przedmiotem zaskarżonej w niniejszej sprawie decyzji ani wniosku S. K. tą decyzją poprzedzającego. Zaś w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych niedopuszczalne jest dochodzenie przed sądem żądania, które nie było rozpoznane przez organ rentowy ani zgłoszone przez wnioskodawcę. Przedmiot sporu sądowego w tych sprawach wyznacza bowiem przedmiot rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonej decyzji organu rentowego (zob. wyrok SN z dnia 25 maja 1999 r., II UKN 622/98, OSN 2000, nr 15, poz. 591 oraz wyrok SN z dnia 23 listopada 1999 r., II UKN 204/99, OSN 2001, nr 5, poz. 169). Przed sądem wnioskodawca może wnosząc odwołanie od decyzji organu rentowego, żądać jedynie korekty stanowiska zajętego przez organ rentowy i wykazywać swoją rację, odnosząc się do przedmiotu sporu objętego zaskarżoną decyzją, natomiast nie może żądać czegoś, o czym organ rentowy nie decydował.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny uznał, że apelacja nie zawiera uzasadnionych zarzutów, dlatego też na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.